YASHIL

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

TSUE

YIT Yashil iqtisodiyot&taraqqiyot ilmiy-elektron jurnal

2026-YIL

IYUN/6-SON, III-QISM

OPEN ACCESS

ISSN INTERNATIONAL STANDARD SERIAL NUMBER INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

OpenAIRE

ROAD

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ БИБЛИОТЕКА eLIBRARY.RU

BASE

INDEX COPERNICUS INTERNATIONAL

Crossref

ISSN: 2992-8982

https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/

Google Scholar

Academic Resource Index ResearchBib

YASHIL
IQTISODIYOT&TARAQQIYOT
Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Elektron nashr. 2026-yil, iyun. III-qism

Bosh muharrir:
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir oʻrinbosari:
Karimov Norboy Gʻaniyevich

Muharrir:
Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay’ati:
Salimov Oqil Umrzoqovich, Oʻzbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, Oʻzbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, “Nobel” mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a’zosi, Turkiya – Oʻzbekiston doʻstlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat Gʻafforovna, pedagogika fanlari boʻyicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdugʻaniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoira Azimovna, iqtisodiyot fanlari boʻyicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Koʻnak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixoʻja oʻgʻli, iqtisodiyot fanlari boʻyicha falsafa doktori (PhD), dots.
Faxridinov Zafarjon Faxridin oʻgʻli, Oʻzb. Res. Bosh prokuraturasi HIJQKD boshqarma boshligʻi
Utayev Uktam Choriyevich, Anijon viloyati prokurorining oʻrinbosari
Ochilov Farkhod, Oʻzb. Res. Bosh prokuraturasi IJQK Departamentining Namangan viloyati boshqarmasi boshligʻi
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari boʻyicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil oʻgʻli, texnika fanlari boʻyicha falsafa doktori (PhD), katta oʻqituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari boʻyicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari boʻyicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon oʻgʻli, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor oʻgʻli, TDIU katta oʻqituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukarimova Dinara Rustamxanovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra’no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

YASHIL
IQTISODIYOT&TARAQQIYOT
Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:
Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhriddinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Fakhridinov Zafarjon Fakhridin ogli, Head of the DCEC under the Prosecutor Genera's Office of the Rep. of Uzb.
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Prosecutor of Anijan Region
Ochilov Farkhod, Head of the Namangan Regional Department of the Department of Internal Affairs of Rep. of Uzb.
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow))
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:
Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:
Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Khusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Rakhimovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridakhon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ
Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi huzuridagi Iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti

Jurnalning ilmiyligi:
""Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali
O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

SUD BOSHQARUVCHILARI FAOLIYATINING IQTISODIY RAG'BATLANTIRISH TIZIMI VA ULARNING SUBSIDIAR JAVOBGARLIGI: MUAMMOLAR VA TAKOMILLASHTIRISH ISTIQBOLLARI 12
Soliyev Damirjon Nurmatovich
BLOKCHEYN TEXNOLOGIYASI ASOSIDA MOLIYAVIY TRANZAKSIYALARNI NAZORAT QILISH TIZIMI (SMART-KONTRAKTLAR, MARKAZLASHMAGAN MA'LUMOTLAR BAZASI VA AUDIT IZLARI) 18
Olimova Mukhlisa Vohidjon qizi
SANOAT SEKTORIDA YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH: STRATEGIK AFZALLIKLAR VA TO'SIQLAR TAHLILI 26
Xatamov Ochildi Qurbonovich
ТРАНСФОРМАЦИЯ БАНКОВСКОЙ СИСТЕМЫ УЗБЕКИСТАНА КАК ФАКТОР ПОВЫШЕНИЯ ЕЁ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ 32
PhD. Юлдашева С.Ш
TREND MODELLARI YORDAMIDA MEHNAT RESURSLARI SONINI EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH 38
Haydarova Dinora Atamurot qizi
МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ВЫКУПА И ПРОДАЖИ КВОТ НА ОРОСИТЕЛЬНУЮ ВОДУ 43
Гоженко Борис Владимирович
MOLIYAVIY LEVERIJ SAMARASI VA QARZ MABLAG'LARINI BOSHQARISHDA UNDAN FOYDALANISH 50
Latipova Shaxnoza Maxmudovna
XIZMATLAR SOHASIDA WEBMONEY TO'LOV TIZIMINI KOMPYUTERDA O'RNATISH VA SOZLASHNING IQTISODIYOTDAGI ROLI 55
Fazilat Esirgapovna Jomonqulova
Nizomov Murod
Qurbonboyeva Rayhon Bahronjon qizi
MECHANISMS FOR THE FORMATION ANDDEVELOPMENT OF A HEALTHY LIFESTYLE 58
Shukhrat Mashrabboevich Mamadaliyev
BANK SEKTORIDA OPERATSION SAMARADORLIK VA XAVFLARNI BOSHQARISHNI BAHOLASH 62
R.I.Rashidov
A.N. Elmurodov
A.A. Muhiddinov
TRANSFORMING ECONOMIC GOVERNANCE IN UZBEKISTAN THROUGH DIGITAL PUBLIC SECTOR TOOLS 68
Bokhodirov Boriykhon Boburovich
Bahromjon Urmanov
TIJORAT BANKLARINING INVESTITSIYA VA KREDIT SALOHIYATINI BOSHQARISH 74
Ergashova Nilufar Sobirovna
DEHQON XO'JALIKLARIDA QO'SHILGAN QIYMAT ZANJIRINING SHAKLLANISHI VA UNGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR 80
Azizov Shohsuvor Yuldashevich
VERTIKAL INTEGRATSIYALASHGAN BANK TUZILMASINI "YAGONA MFO" TEXNOLOGIYASI ASOSIDA TRANSFORMATSIYA QILISH SXEMASI 84
Qo'shboqov Doniyorbek Maxramqulovich

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

O‘ZBEKISTON SANOAT KORXONALARIDA “YASHIL EKOTIZIM” VA RESURS SAMARADORLIGI (RECP)NI JORIY ETISHNING METODOLOGIK ASOSLARI HAMDA EMISSIYALARNI KAMAYTIRISH SAMARADORLIGI 90
Do‘stqobilov Ulug‘bek Ibrohimovich
TURIZM SOHASIDA OILAVIY TADBIRKORLIK TUSHUNCHALARINING MAZMUN VA MOHIYATIGA ILMIY-NAZARIY YONDASHUVLAR 94
Pardayeva Ozoda Mamayunusovna
СНИЖЕНИЕ ТЕХНИЧЕСКИХ И КОММЕРЧЕСКИХ ПОТЕРЬ ЭЛЕКТРОЭНЕРГИИ КАК НАПРАВЛЕНИЕ ПОВЫШЕНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ РАСПРЕДЕЛИТЕЛЬНЫХ СЕТЕЙ УЗБЕКИСТАНА 100
Маърупова Дилсора Абдулла кизи
O‘ZBEKISTON QURILISH SOHASIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA YASHIL IQTISODIYOTGA O‘TISHNING INSTITUTSIONAL SHART-SHAROITLARI........ 105
Qodirov Sardorbek Isroiljon o‘g‘li
АКАДЕМИЧЕСКИЕ НАВЫКИ И ОСОБЕННОСТИ ИХ ФОРМИРОВАНИЯ 113
Усманова Зумрад Исламовна
Рахматуллаев Алижон
Сайфитдинов Азизжон
G‘AZNACHILIK OPERATSIYALARINING BANKLIKVIDLIGINI TA’MINLASHDAGI O‘RNI (SILICON VALLEY BANK MISOLIDA) 119
Axadov Shahboz Shuxrat o‘g‘li
ТРАНСФОРМАЦИЯ СИСТЕМЫ УПРАВЛЕНИЯ ТВЁРДЫМИ БЫТОВЫМИ ОТХОДАМИ В Г. ТАШКЕНТЕ: ОТ ПОЛИГОННОГО ЗАХОРОНЕНИЯ К РЕСУРСНО-ЭНЕРГЕТИЧЕСКОМУ ИСПОЛЬЗОВАНИЮ 127
Джусупов Кубанычбек
STRATEGIK BOSHQARUV HISOBI AXBOROT TA’MINOTINING METODOLOGIK ASOSLARINI TAKOMILLASHTIRISH 133
Umidjon Kostayev
DEVELOPMENT OF A METHODOLOGY FOR TEACHING STUDENTS OBJECTORIENTED PROGRAMMING IN A VIRTUAL COLLABORATIVE ENVIRONMENT USING GENERATIVE ARTIFICIAL INTELLIGENCE TOOLS 140
Saidova Dilfuza Ergashovna
AUDIT SIFATI NAZORATINI TAKOMILLASHTIRISH 145
Muydinov Erkin Jamaldinovich
THE ROLE OF E-COMMERCE IN ECONOMIC DEVELOPMENT: EVIDENCE FROM UZBEKISTAN’S DIGITAL TRANSFORMATION 152
Shakhriddinova Sitora Tolibjon kizi
THE IMPACT OF SUSTAINABILITY PRACTICES IN THE AGRICULTURAL INDUSTRY IN UZBEKISTAN 157
Yorkin Ziyodullaev
Munisa Bekmirzaeva
РОЛЬ ЦИРКУЛЯРНОЙ ЭКОНОМИКИ В ЗЕЛЕНОМ РОСТЕ В УЗБЕКИСТАНЕ 166
Мохамед Эйд Али Балбаа
Усманова Азиза Алишеровна
OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARIDA SAMARADORLIKNI OSHIRISHNING INNOVATSION YO‘LLARI 173
Shakirxodjaeva Zuxraxon Rustamxanovna
BARQAROR RIVOJLANISH HISOBOTLARINI TUZISH MASALALARI: XALQARO TAJRIBA VA TAKOMILLASHTIRISH YO‘NALISHLARI 180
Menglikulov Baxtiyor Yusupovich

THE IMPACT OF SUSTAINABILITY PRACTICES IN THE AGRICULTURAL INDUSTRY IN UZBEKISTAN 184
Yorkin Ziyodullaev
Munisa Bekmirzaeva
TASTE OF PLACE: HOW LOCAL-INGREDIENT SOURCING AFFECTS GUEST SATISFACTION AND MENU PROFITABILITY IN HOTEL RESTAURANTS 193
Bahodirova Durdona
Atametova Sevara
INTERACTIONS IN CREATIVE TOURISM: RESIDENTS' PERSPECTIVES IN UZBEKISTAN 198
Dildora Khodjaeva Mukhamedkhodjaevna
Jasmin Raxmidinova
XO'JALIK YURITUVCHISUBYEKTLARNING LIKVIDLILIGINI TA'MINLASH MASALALARI 204
Bauyetdinov M.J.
YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH SHAROITIDA MINTAQA TABIIY RESURSLARIDAN SAMARALI FOYDALANISH YO'LLARI (BUXORO VILOYATI MISOLIDA) 212
Safarov Otabek Abduhamidovich
SANOAT KORXONALARIDA INNOVATSION FAOLIYAT SAMARADORLIGINING NAZARIY JIHATLARI 218
O'rinov Akmaljon Axmadjonovich
ТЕОРИИ УПРАВЛЕНИЯ ФИНАНСОВЫМИ РИСКАМИ В БАНКОВСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ 223
Убайдуллаева Мафтунахон Акмалхон кизи
SURXONDARYO VILOYATI IQTISODIYOTIGA JALB ETILAYOTGAN INVESTITSIYALAR SAMARADORLIGI TAHLILI 230
Xatamova Manzura Ochildiyevna
TURISTIK MAHSULOT MARKETINGI: NAZARIY ASOSLARI VA RIVOJLANTIRISH YO'NALISHLARI 240
Usmanova Zumrad Islamovna
IN VITRO TEXNOLOGIYASI ASOSIDA KARTOSHKA URUG'CHILIGI ZANJIRI SAMARADORLIGINI IQTISODIY BAHOLASHNING NAZARIY ASOSLARI 244
Mardonova Zarifa Numonjonovna
TIJORAT BANKLARIDA KREDIT OPERATSIYALARI SAMARADORLIGINI OSHIRISH UCHUN RESURSLAR YETARLILIGINI TA'MINLASH MASALALARI 251
Sheraliyev Olimjon O'ktam o'g'li
O'ZBEKISTONDA ESG MOLIYALASHTIRISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI VA MEXANIZMLARI 258
Ajibayeva Rauiya Maxsutovna
YASHIL MOLIYALASHTIRISH INSTRUMENTLARI ORQALI BARQAROR IQTISODIY O'SISHNI TA'MINLASH MASALALARI 262
Ajibayeva Rauiya Maxsutovna
ANIQ FANLARNI O'QITISHDA METAKOGNITIV YONDASHUVLAR: TEORETIK ASOSLAR, KOGNITIV ARXITEKTURA VA AMALIY TRANSFER MUAMMOLARI 265
Namozov Diyorbek Baxtiyor o'g'li
XUFYONA IQTISODIYOTNING MOHIYATI VA UNI O'ZBEKISTONDA KAMAYTIRISH CHORA-TADBIRLARI 270
Kalandarov R.A.
RAQAMLI TO'LOV TIZIMLARIDA ALOQA OPERATORLARI ROLINI OSHIRISH ISTIQBOLLARI 276
Nuraliyev Nurbek Rustam o'g'li
DAVLAT BUDJETI DAROMADLARI BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA BILVOSITA SOLIQQA TORTISHNING ASOSIY YO'NALISHLARI 281
Mansurova Arofatxon Shavkat qizi

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

INTERNATIONAL TRENDS AND THE LEGAL FRAMEWORK OF E-COMMERCE DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN 286
Usmanova Zumrad Islamovna
ISSUES OF ACCOUNTING RECOGNITION AND VALUATION OF LONG-TERM ASSETS UNDER INTERNATIONAL FINANCIAL REPORTING STANDARDS (IFRS) 290
Golib D. Tashmanov
Ismandiyor B. Umirzokov
СПЕЦИФИКА ФОРМИРОВАНИЯ РИСКОВ В СФЕРЕ ИНВЕСТИЦИОННЫХ ПЛАТФОРМ 297
Алиева Сусанна Сейрановна
ZAMONAVIY AXBOROTLASHGAN TA'LIM MUHITIDA ANIQ FANLARNI O'QITISHNING KOGNITIV VA METAKOGNITIV DETERMINANTLARI 304
Shogeldieyva Sabrina Omongeldiyevna
BANKLARARO LIKVIDLILIKNI BOSHQARISHDA SUN'IY INTELLEKT VA BIG DATA TEXNOLOGIYALARINI QO'LLASH ISTIQBOLLARI 309
Baxromov Nodirjon Muxammadamin o'g'li
OTMLARDA ILMIY-TEXNIK MAHSULOTLARNI TIJORATLASHTIRISHDA ISHTIROK ETADIGAN SUBYEKTLAR: ROLLAR, FUNKSIYALAR VA O'ZARO MUNOSABATLAR TAHLILI 313
Safarov Bekzod Istamovich
TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTINI YASHIL MARKETING VOSITALARI ASOSIDA RIVOJLANTIRISH MEXANIZMI 319
Jo'raboyev Jurabek Muhibillo o'g'li
O'ZBEKISTONDA AGROTURIZMNI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI 323
Aktamov Olimjon Abdug'ani o'g'li

O‘ZBEKISTONDA AGROTURIZMNI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI

Aktamov Olimjon Abdug‘ani o‘g‘li
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
Samarqand filiali tayanch doktoranti
ORCID: 0009-0003-8276-3799
E-mail: aktamov.olimjon@gmail.com

ANNOTATSIYA. O‘zbekistonda agroturizmni rivojlantirish istiqbollari xalqaro ilmiy adabiyotlar, Scopus va Web of Science bazalarida indekslangan manbalar hamda 2020-2024-yillardagi statistik ko‘rsatkichlar asosida tahlil qilingan. Tadqiqot aralash metodologiya, ya’ni miqdoriy va sifat yondashuvlari negizida amalga oshirilgan. Global agroturizm bozori hajmi 2024-yilda 88,5 mlrd AQSh dollarini tashkil etgan bo‘lib, 2030-yilga qadar 141 mlrd dollarga yetishi prognoz qilinmoqda. O‘zbekistonda sohaning dastlabki rivojlanish bosqichi shakllangan bo‘lib, 2024-yilda mamlakatga 7,96 million xorijiy sayyoh tashrif buyurgan va turizm xizmatlari eksporti 3,52 mlrd AQSh dollariga yetgan. Shu bilan birga, qishloq hududlari va agroturizm yo‘nalishlarining mavjud salohiyatidan to‘liq foydalanilmayotgani kuzatiladi. Tadqiqot davomida ushbu holatning omillari aniqlanib, SWOT tahlili asosida tegishli xulosalar ishlab chiqilgan.

Kalit so‘zlar: agroturizm, qishloq turizmi, O‘zbekiston, barqaror rivojlanish, iqtisodiy diversifikatsiya, hududiy rivojlanish, farm tourism, Uzbekistan-2030.

АННОТАЦИЯ. Проведен анализ перспектив развития агротуризма в Узбекистане на основе международной научной литературы, источников, индексируемых в базах данных Scopus и Web of Science, а также статистических показателей за 2020-2024-годы. Исследование выполнено на основе смешанной методологии, объединяющей количественный и качественный подходы. Объем мирового рынка агротуризма в 2024-году составил 88,5 млрд долларов США, а к 2030-году прогнозируется его рост до 141 млрд долларов. В Узбекистане сформирован начальный этап развития данной отрасли: в 2024-году страну посетили 7,96 млн иностранных туристов, а экспорт туристических услуг достиг 3,52 млрд долларов США. Вместе с тем потенциал сельских территорий и агротуризма используется не в полной мере. В ходе исследования выявлены факторы, влияющие на данную ситуацию, и проведен SWOT-анализ.

Ключевые слова: агротуризм, сельский туризм, Узбекистан, устойчивое развитие, экономическая диверсификация, региональное развитие, farm tourism, Uzbekistan-2030.

ABSTRACT. Prospects for the development of agritourism in Uzbekistan are analyzed based on international scientific literature, sources indexed in the Scopus and Web of Science databases, and statistical indicators for 2020-2024. The study is grounded in a mixed-methods approach combining quantitative and qualitative research methods. The global agritourism market reached USD 88.5 billion in 2024 and is projected to grow to USD 141 billion by 2030. In Uzbekistan, the initial stage of agritourism development has already been established: in 2024, the country welcomed 7.96 million foreign visitors, while tourism service exports reached USD 3.52 billion. At the same time, the existing potential of rural areas and agritourism activities has not yet been fully utilized. The study identifies the key factors affecting this situation and presents the results of a SWOT analysis.

Keywords: agritourism, rural tourism, Uzbekistan, sustainable development, economic diversification, regional development, farm tourism, Uzbekistan-2030.

KIRISH

Zamonaviy dunyo turizmining manzarasi tub o‘zgarishlarni boshdan kechirmoqda. Millionlab shahar sayyohlari tabiatga, qishloq hayotiga va oziq-ovqat madaniyatiga yaqinlashish istagida bo‘lmoqda. Ushbu tendensiya mutaxassislar tomonidan “slow travel” yoki “back to roots” harakati sifatida ta’riflanadi. Mazkur o‘zgaruvchan talab fonida agroturizm — fermer xo‘jaliklari va qishloq muhitidan turistik maqsadlarda ekologik jihatdan mas’uliyatli foydalanish shakli sifatida — dunyo miqyosida jadal rivojlanmoqda. Scopus va Web of

Science bazalarida indekslangan maqolalar soni 2020-yildagi 148 tadan 2024-yilga kelib 320 tadan ortiq koʻrsatkichga yetgan. Bu esa mazkur yoʻnalishning ilmiy ahamiyati tobora ortib borayotganini koʻrsatadi.

Oʻzbekiston sharoitida ushbu masala alohida ahamiyat kasb etadi. Aholining deyarli yarmi, ya'ni taxminan 49 foizi qishloq joylarda istiqomat qiladi va qishloq xoʻjaligi mamlakat yalpi ichki mahsulotining 17,3 foizini tashkil etadi. Mamlakatdagi sugʻoriladigan yerlar (4,3 mln ga), iqlimiy xilma-xillik (choʻl, togʻ va tekislik hududlari), boy milliy gastronomiya hamda Ipak yoʻli merosi birgalikda agroturizmni rivojlantirish uchun noyob imkoniyatlar yaratadi. Mazkur salohiyatni yanada samarali roʻyobga chiqarish imkoniyatlari mavjud.

Aslam M.U. va hammualliflarning Sustainability jurnalida (Scopus Q1) chop etilgan tadqiqoti natijalariga koʻra, Oʻzbekiston fermerlari oʻrtasida oʻtkazilgan soʻrovnomada respondentlarning 36 foizi agroturizm faoliyatiga qiziqish bildirgan. Shu bilan birga, ularning bir qismi ushbu yoʻnalish boʻyicha bilim va amaliy koʻnikmalarni yanada rivojlantirish zarurligini qayd etgan. Ibadullaev E. va hammualliflarning Xorazm viloyatiga bagʻishlangan tadqiqotida ham shunga yaqin xulosalar keltirilgan. Tadqiqotning asosiy maqsadi Oʻzbekistonda agroturizm rivojlanishining joriy holatini, mavjud imkoniyatlar va rivojlanish omillarini chuqur tahlil qilish hamda 2030-yilga qadar moʻljallangan strategik rivojlantirish modelini ishlab chiqishdan iborat.

Mazkur maqsadga erishish uchun quyidagi ilmiy vazifalar belgilandi:

1. global va mintaqaviy agroturizm bozorining holatini tahlil qilish;
2. Oʻzbekistonda agroturizmni rivojlantirish uchun tabiiy, institutsional va iqtisodiy salohiyatni baholash;
3. xalqaro tajribani (Italiya, Avstriya, Gruziya va Eron misolida) qiyosiy tahlil qilish;
4. SWOT tahlili asosida asosiy rivojlantirish omillarini aniqlash;
5. ilmiy asoslangan tavsiyalar ishlab chiqish.

Tadqiqot gipotezasiga koʻra, Oʻzbekistonda agroturizm maqsadli institutsional islohotlar, infratuzilmaviy investitsiyalar va ilmiy asoslangan kadrlar siyosati bilan uygʻun holda rivojlantirilsa, 2030-yilga qadar qishloq aholisi daromadlarini 20-25 foizga oshirish hamda turizm eksporti hajmining sezilarli kengayishiga xizmat qiluvchi mustaqil iqtisodiy tarmoq sifatida shakllanish imkoniyatiga ega.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Agroturizm tushunchasi ilmiy adabiyotlarda turlicha talqin qilinadi. Lane (1994) qishloq turizmini “qishloq hududlarida amalga oshiriladigan, mahalliy hayot tarzi va madaniyatini sayyohlarga taqdim etishga asoslangan faoliyat” sifatida ta'riflagan boʻlib, mazkur yondashuv keyingi oʻttiz yil davomida koʻplab tadqiqotlar uchun nazariy asos vazifasini bajarmoqda. Barbieri (2020) esa agroturizm konsepsiyasini yanada rivojlantirib, uni “fermada amalga oshiriladigan turistik tajriba boʻlib, tashrif buyuruvchilarga fermerchilik hayotini bevosita kuzatish, baholash va unda ishtirok etish imkonini beruvchi faoliyat” sifatida tavsiflaydi.

Tew va Barbieri (2012) agroturizm xizmatlarini koʻrsatuvchi subyektlarning fikr-mulohazalarini oʻrganib, daromadlarni diversifikatsiya qilish hamda qishloq va shahar oʻrtasidagi aloqalarni mustahkamlash ushbu faoliyatning asosiy ragʻbatlantiruvchi omillari ekanligini aniqlaganlar. Shu nuqtayi nazardan, Arru, Furesi, Madau va Pulina (2021) tomonidan Italiyaning nisbatan kam rivojlangan hududlaridagi agroturizm fermalarida iqtisodiy samaradorlikni oʻrganishga bagʻishlangan Scopus bazasida indekslangan maqola alohida ahamiyatga ega. Tadqiqot natijalariga koʻra, agroturizm faoliyati an'anaviy fermerchilikka nisbatan 2,3 baravar yuqori sof daromad keltirishi aniqlangan.

Nematpour va Khodadadi (2021) Eron tajribasini tahlil qilib, agroturizm qishloq hududlarining iqtisodiy rivojlanishida muhim omil boʻlishi mumkinligini asoslab bergan. Mualliflar ushbu yoʻnalishni samarali rivojlantirish uchun fermerlarni qoʻllab-quvvatlovchi aniq siyosat va mexanizmlar zarurligini ta'kidlaydilar. Eron tajribasidan olingan xulosalar Oʻzbekiston uchun ham muhim ilmiy va amaliy ahamiyat kasb etadi.

Barqaror rivojlanish masalalariga bagʻishlangan va Scopus bazasida indekslangan bibliometrik tahlil (Gomez-Carrasco va boshqalar, 2021, Sustainability, Q1) 252 ta ilmiy maqolani qamrab olgan. Tadqiqot natijalari agroturizm boʻyicha ilmiy izlanishlar asosan Italiya, AQSh, Avstriya, Ispaniya va Xitoyda jamlanganligini, Markaziy Osiyo mamlakatlari uchun esa ushbu yoʻnalishda yangi ilmiy tadqiqotlar olib borish imkoniyatlari mavjudligini koʻrsatadi.

Avstriya agroturizmning Yevropadagi muvaffaqiyatli modellaridan biri sifatida alohida e'tiborga loyiq. Frontiers jurnalida 2024-yilda chop etilgan tadqiqot natijalariga koʻra, mamlakatda turizm yalpi ichki mahsulotning 6,2 foizini tashkil etadi va 2023-yilda 151,2 million sayyoh qabul qilingan. Qishloq hududlari aholisi qishloq xoʻjaligi va turizm oʻrtasidagi samarali integratsiya hisobiga yiliga 0,8 mlrd AQSh dollari miqdorida qoʻshimcha daromad olmoqda. Ushbu natijalar ortida uzoq yillar davomida shakllantirilgan me'yoriy-huquqiy baza va moliyaviy ragʻbatlantirish mexanizmlari muhim oʻrin tutadi.

Italiyada agroturizm 1985-yilda qabul qilingan qonun asosida rivojlana boshlagan boʻlib, hozirgi kunda 25 000 dan ortiq ferma ushbu faoliyat bilan shugʻullanmoqda va soha yiliga 1,4 mlrd AQSh dollari miqdorida

daromad keltirmoqda. Grillini va hammualliflarining (2022) Sustainability jurnalida chop etilgan qiyosiy tadqiqotida Italiya, AQSh va Janubiy Afrika tajribalari tahlil qilinib, muvaffaqiyat omillari sifatida samarali brendlash, amaliy standartlar va fermerlar uyushmalarining faoliyati alohida ko'rsatib o'tilgan.

Frontiers in Sustainable Cities jurnalida 2022-yilda chop etilgan Eron tajribasiga bag'ishlangan tadqiqot (DOI: 10.3389/frsc.2022.863385) agroturizmning qishloq hududlarida ijtimoiy faollikni oshirish, hududiy rivojlanishni qo'llab-quvvatlash va qishloq hamda shahar o'rtasidagi iqtisodiy aloqalarni mustahkamlashdagi ahamiyatini asoslab beradi. Eron va O'zbekistonning agroturizm rivojlanishidagi o'xshash jihatlari ushbu tajribaning amaliy ahamiyatini yanada oshiradi.

ScienceDirect platformasida e'lon qilingan Tyrol va Trentino tog' mintaqalariga bag'ishlangan 2023-yilgi tadqiqot natijalari agroturizm fermalari va an'anaviy fermalar o'rtasida barqarorlik ko'rsatkichlari bo'yicha sezilarli farqlar mavjudligini ko'rsatadi. Xususan, agroturizm fermalari energiya samaradorligi, biologik xilma-xillikni saqlash va ijtimoiy faollik ko'rsatkichlari bo'yicha yuqori natijalarga erishgan.

So'nggi yillarda O'zbekistonga oid qator muhim agroturizm tadqiqotlari ham amalga oshirilgan. Aslam M.U. (2024) tomonidan Sustainability jurnalida (MDPI, Scopus Q1) chop etilgan maqolada O'zbekistonda agroturizmning rivojlanish bosqichlari tahlil qilinib, sohani yanada kengaytirish uchun mavjud imkoniyatlar ko'rsatib berilgan. Muallif qishloq aholisining katta qismi fermerchilik bilan bog'liq faoliyat yuritishini hisobga olib, agroturizm iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanishning muhim omillaridan biri ekanligini ta'kidlaydi.

Research on World Agricultural Economy jurnalida chop etilgan Xorazm viloyatiga oid tadqiqotda (Ibadullaev va boshqalar, 2025) fermerlarning agroturizm faoliyatiga ijobiy munosabati mavjudligi qayd etilgan. Shu bilan birga, institutsional qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini yanada rivojlantirish ushbu yo'nalishning samaradorligini oshirishga xizmat qilishi ta'kidlangan.

Aktamov O. tomonidan 2024-2025-yillarda Samarqand viloyatida o'tkazilgan va Central Asian Journal of Innovations on Tourism Management and Finance jurnalida nashr etilgan tadqiqot natijalari agroturizm rivojlanishining hududlar kesimida turlicha ekanligini ko'rsatgan. Shuningdek, raqamlashtirish darajasini oshirish va bozor ishtirokchilari o'rtasidagi hamkorlikni mustahkamlash istiqbolli yo'nalishlar sifatida qayd etilgan. Mazkur tadqiqot viloyat miqyosida amalga oshirilgan dastlabki empirik ishlanmalardan biri hisoblanadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot eksplanator aralash metodologiya (explanatory mixed-methods design) asosida qurilgan bo'lib, keng qo'llaniladigan IMRAD strukturasiga muvofiq tashkil etilgan. Mazkur yondashuv miqdoriy (quantitative) va sifat (qualitative) usullarni o'zaro to'ldiruvchi tarzda birlashtiradi. Tadqiqotning asosiy empirik bazasini quyidagi manbalar tashkil etadi: (a) O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi (stat.uz) ma'lumotlari; (b) UNWTO va UN Tourism tashkilotlarining 2020-2024-yillardagi yillik hisobotlari; (c) World Bank, USAID va ADBning mintaqaviy hisobotlari; (d) Scopus va Web of Science bazalarida indekslangan xalqaro ilmiy maqolalar (jami 38 ta asosiy manba tahlil qilingan); (e) Samarqand, Farg'ona va Xorazm viloyatlarida 2023-2024-yillarda o'tkazilgan dala tadqiqotlari (N=86 nafar fermer va tadbirkor bilan o'tkazilgan strukturalashtirilgan intervyular).

Miqdoriy tahlil uchun vaqt qatori tahlili (time series analysis), regressiya modeli (xalqaro sayyohlar soni va qishloq turizmi daromadlari o'rtasidagi bog'liqlik) hamda qiyosiy statistik tahlil usullaridan foydalanildi. Sifat tahlili doirasida tematik tahlil (thematic analysis), SWOT matritsasi va xalqaro tajribaning qiyosiy tahlili amalga oshirildi. Natijalarning ishonchliligini oshirish maqsadida triangulation usuli qo'llanildi, ya'ni bir xil xulosaga turli manbalar va usullar orqali erishildi.

Ma'lumotlar 2020-2024-yillarni qamrab oluvchi besh yillik davr kesimida tahlil qilindi. Global va mintaqaviy taqqoslash uchun Italiya, Avstriya, Gruziya va Eronning agroturizm bo'yicha statistik ko'rsatkichlaridan foydalanildi. Prognoz ko'rsatkichlari EMR Global va Straits Research ma'lumotlari asosida hisoblandi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Global agroturizm bozori so'nggi besh yil davomida barqaror o'sish sur'atlarini namoyon etmoqda. EMR hisobotiga ko'ra, 2021-yilda bozor hajmi 45,4 mlrd AQSh dollarini tashkil etgan bo'lib, 2022-2030-yillar uchun yillik o'rtacha o'sish sur'ati (CAGR) 13,4 % etib prognoz qilingan. Ushbu jadal o'sishning asosiy omillari qatoriga COVID-19 pandemiyasidan so'ng shaharliklarning tabiat va qishloq muhitiga bo'lgan qiziqishining ortishi, oziq-ovqat madaniyatiga e'tibor kuchayishi hamda ekologik turizm siyosatining rivojlanishi kiradi (1-jadval).

1-jadval
Global agroturizm bozori va O'zbekiston turizm ko'rsatkichlari dinamikasi, 2020-2024-yillar[1]

Ko'rsatkich	2020	2021	2022	2023	2024
Global agroturizm bozori (mlrd AQSh dollari)	35,1	45,4	56,2	71,8	88,5*
O'sish sur'ati (CAGR, %)	—	9,2	11,3	12,1	13,4*
Scopus bazasidagi agroturizm maqolalari soni	148	187	241	298	320+*
O'zbekistonga kelgan xalqaro sayyohlar (mln kishi)	1,50	1,89	4,52	6,60	7,96
O'zbekiston turizm eksporti (mlrd AQSh dollari)	0,35	0,68	1,20	2,14	3,52

Jadval ma'lumotlaridan ko'rinadiki, O'zbekistonga kelgan xalqaro sayyohlar soni 2020-yildagi 1,50 milliondan 2024-yilda 7,96 millionga yetgan. Bu besh yil davomida 5,3 baravar o'sishni anglatadi. Turizm eksporti hajmi esa 0,35 mlrd AQSh dollaridan 3,52 mlrd AQSh dollariga oshgan. Mazkur o'sish, asosan, shahar va tarixiy-madaniy turizm yo'nalishlari hisobiga ta'minlangan. Shu bilan birga, qishloq va agroturizm yo'nalishlarining ulushini yanada kengaytirish imkoniyatlari mavjud. Hozirgi vaqtda agroturizm hissasi umumiy turizm eksportining taxminan 1-2 % ini tashkil etadi, bu esa mazkur yo'nalishni rivojlantirish va uning iqtisodiy salohiyatidan yanada samarali foydalanish istiqbollari mavjudligini ko'rsatadi.

O'zbekistonda agroturizm sohasi rasman 2019-yildagi qonunchilik islohotlaridan boshlab shakllanib bormoqda. Turizm qishloqlarini tashkil etish bo'yicha ilk loyiha 2021-yilda Samarqand tumanida amalga oshirildi. Konigil mahallasida 52 ta hunarmandchilik va dam olish maskani tashkil etildi. 2022-yilda Navoiy viloyatining Sentob qishlog'i ham turizm qishlog'i maqomini oldi. 2023-yilga kelib ro'yxatdan o'tgan turizm qishloqlari soni 15 taga yetgan bo'lsa, 2024-yilda bu ko'rsatkich 24 taga oshdi (2-jadval).

2-jadval
O'zbekistonda qishloq xo'jaligi va agroturizmning asosiy ko'rsatkichlari, 2021-2024-yillar[2]

Ko'rsatkich	2021	2022	2023	2024
Qishloq xo'jaligida band aholi ulushi (% mehnat resurslari)	26,1	25,9	25,4	24,8
Qishloq aholisi ulushi (%)	50,3	50,1	49,8	49,2
Ro'yxatdan o'tgan turizm qishloqlari (dona)	3	7	15	24
Oilaviy mehmon uylari soni (dona)	680	1 240	3 200	5 600+*
Qishloq turizmida band mahalliy aholi (ming kishi)	4,2	8,7	18,5	29,3*
Agroturizm sektori daromadi (mlrd so'm)	12,4	38,6	97,8	185,0*

2-jadval ma'lumotlari agroturizm rivojlanishida ijobiy dinamikani ko'rsatmoqda. Xususan, oilaviy mehmon uylari soni 2021-yildagi 680 tadan 2024-yilda 5 600 tadan ortiq ko'rsatkichga yetgan, bu esa qariyb sakkiz baravar o'sishni anglatadi. Sohada band bo'lgan mahalliy aholi soni 4,2 ming kishidan 29,3 ming kishiga yetgan. Agroturizm sektori daromadi ham 12,4 mlrd so'mdan 185 mlrd so'mga oshgan. Shu bilan birga, ushbu ko'rsatkichlarning umumiy turizm daromadlaridagi ulushini yanada kengaytirish imkoniyatlari mavjud.

O'zbekistonning agroturizm rivojlanish darajasini to'liq baholash uchun uni xalqaro tajriba bilan qiyoslash muhim ahamiyat kasb etadi. Scopus va Web of Science bazalarida keng yoritilgan Italiya, Avstriya, AQSh,

1 Manba: EMR/Straits Research (2024), UN Tourism (2024), O'zbekiston Turizm qo'mitasi ma'lumotlari va muallif hisob-kitoblari. * – prognoz ko'rsatkichlar.
2 Manba: O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi (stat.uz, 2024), Turizm qo'mitasi va dala tadqiqotlari natijalari. * – taxminiy ko'rsatkichlar.

Gruziya va Eron tajribalari turli rivojlanish bosqichlarini aks ettiradi (3-jadval).

3-jadval
Agroturizm rivojlanishining xalqaro qiyosiy tahlili (asosiy ko'rsatkichlar, 2023-2024-yillar)[3]

Mamlakat	Agroturizm qonuni	Fermalar soni (ta)	Daromad (mlrd AQSh dollari)	Asosiy bozor	Boshlanish yili
Italiya	1985/2006	25 000+	1,4	Yevropa, AQSh	1980-yillar
Avstriya	1992/2005	18 500	0,8	Germaniya, Niderlandiya	1990-yillar
AQSh	Shtat darajasi	33 000+	1,26	Mahalliy bozor	1980-yillar
Gruziya	2009	8 700	0,4	Yevropa, Rossiya	2000-yillar
Eron	2015	3 200	0,12	Rossiya, Yevropa	2010-yillar
O'zbekiston	2019/2022	5 600+*	0,04*	MDH, Osiyo	2019

3-jadval ma'lumotlari asosida bir nechta muhim xulosalar chiqarish mumkin. Birinchidan, Italiya va Avstriyada agroturizm uzoq yillik qonunchilik va institutsional tajriba asosida barqaror rivojlangan. Ikkinchidan, AQShda agroturizm fermalari yiliga 1,26 mlrd AQSh dollari miqdorida daromad keltirmoqda. Uchinchidan, Gruziya O'zbekistonga nisbatan yaqin rivojlanish bosqichini namoyon etadi. 2009-yildagi qonunchilik asosida 8 700 ta fermada agroturizm faoliyati yo'lga qo'yilgan. To'rtinchidan, O'zbekistonda ham soha izchil rivojlanib bormoqda va mavjud salohiyatdan yanada samarali foydalanish imkoniyatlari mavjud. Xususan, xizmatlar sifati, marketing faoliyati va narxlash mexanizmlarini takomillashtirish orqali sohaning iqtisodiy samaradorligini oshirish mumkin.

Scopus bazasidagi tadqiqotlarda keng qo'llaniladigan strategik instrumentlardan biri bo'lgan SWOT tahlili (Khodadadi va Nematpour, 2021; Grillini va boshqalar, 2022) O'zbekiston agroturizmi misolida ham qo'llanildi. Quyida keltirilgan matritsa dala tadqiqotlari, hujjatlar tahlili va ekspert baholashlari natijalariga asoslanadi(4-jadval).

4-jadval.
O'zbekistonda agroturizm rivojlanishining SWOT tahlili[4]

KUCHLI TOMONLAR (Strengths)	ZAIF TOMONLAR (Weaknesses)
S1. Boy tabiiy va agrar resurslar bazasi: hosildor tuproqlar, rang-barang iqlim zonalari. S2. Milliy gastronomiyaning (palov, somsa, mevalar) global jozibadorligi. S3. Ipak yo'li turistik brendining mustahkam xalqaro pozitsiyasi. S4. Kuchli an'anaviy hunarmandchilik (gilamdo'zlik, kulolchilik, shoyi mahsulotlari) madaniyati. S5. Davlat tomonidan sohaga qaratilayotgan qo'llab-quvvatlash chora-tadbirlari. S6. Qishloq aholisining mehmondo'stlik madaniyati va milliy an'analarga sodiqligi.	W1. Qishloq infratuzilmasini (yo'l, internet, sanitariya) yanada takomillashtirish zarurati. W2. Xizmat ko'rsatish standartlarini yanada rivojlantirish ehtiyoji. W3. Xorijiy tillarni biladigan malakali kadrlar salohiyatini oshirish zarurati. W4. Agroturizm bo'yicha maxsus qonunchilik bazasini yanada takomillashtirish imkoniyatlari. W5. Raqamli marketing va onlayn platformalardan foydalanish darajasini kengaytirish ehtiyoji. W6. Moliyaviy resurslardan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish zarurati.
IMKONIYATLAR (Opportunities)	**TAHDIDLAR (Threats)**
O1. Davlat tomonidan amalga oshirilayotgan rivojlantirish dasturlari va investitsiyalar. O2. 90 dan ortiq davlat fuqarolari uchun vizasiz rejimning yangi bozorlarni ochish imkoniyati. O3. "Slow travel" va ekologik turizmning global tendensiyalaridan samarali foydalanish imkoniyati. O4. Xitoy–O'zbekiston vizasiz rejimi (2025-yil) doirasida yangi sayyohlar oqimini jalb etish istiqbollari. O5. UN Tourism va Barqaror rivojlanish maqsadlari (SDG) doirasida qishloq turizmini rivojlantirish imkoniyatlari. O6. Xalqaro donor tashkilotlar (GIZ, USAID, ADB) tomonidan ko'rsatilayotgan texnik yordam.	T1. Mintaqaviy raqobatning kuchayishi. T2. Iqlim o'zgarishi bilan bog'liq ekologik omillar. T3. Turizm oqimlarining ortishi natijasida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan ekologik va madaniy bosimlar. T4. Global iqtisodiy o'zgarishlar va favqulodda vaziyatlarning ta'siri. T5. Qishloq yoshlarining shaharlarga migratsiyasi natijasida mehnat resurslari tarkibidagi o'zgarishlar. T6. Turizm mahsulotlari sifatini muntazam takomillashtirib borish zarurati.

3 Manba: Arru va boshqalar (2021), Frontiers Austria (2024), USDA Census (2022), Nematpour va Khodadadi (2021), O'zbekiston Turizm qo'mitasi (2024). * – taxminiy ko'rsatkichlar.

4 Manba: Dala tadqiqotlari (2023-2024-yillar, N=86), Aslam (2024), Ibadullaev va boshqalar (2025), Aktamov (2025) hamda muallif ishlanmalari asosida tuzilgan.

SWOT tahlili natijalari O‘zbekistonda agroturizmni rivojlantirish uchun mavjud salohiyat yuqori ekanligini ko‘rsatadi. Eng muhim ustunliklardan biri mamlakatning boy tabiiy va madaniy resurslaridir. Ipak yo‘li brendi, organik qishloq xo‘jaligi mahsulotlari hamda Registon kabi UNESCO merosi obyektlarining mavjudligi agroturizmni tarixiy-madaniy turizm bilan uyg‘unlashtirish imkonini beradi. Shu bilan birga, infratuzilmani yanada rivojlantirish, xizmatlar sifatini oshirish va zamonaviy kommunikatsiya vositalaridan foydalanishni kengaytirish istiqbolli yo‘nalishlar sifatida namoyon bo‘ladi (1,2-rasm).

1-rasm. O‘zbekiston turizm eksportining o‘sish dinamikasi (2020-2024-yillar)[5]

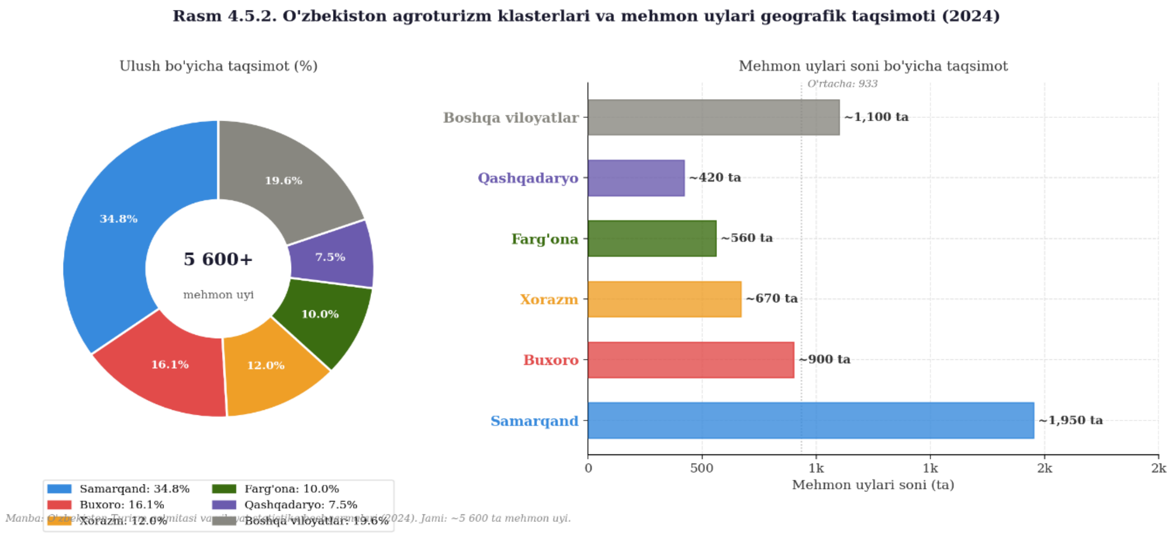

2-rasm. Agroturizm klasterlarining geografik joylashuvi[6]

Tadqiqot natijalari O‘zbekistonda agroturizm hajmi nisbatan kichik bo‘lishiga qaramay, uning iqtisodiy samarasi sezilarli ekanligini ko‘rsatadi. Frontiers in Environmental Economics jurnalida 2023-yilda chop etilgan tadqiqot natijalariga ko‘ra, ferma daromadlari orqali mahalliy iqtisodiyotga kirib kelgan har bir dollar boshqa tarmoqlarda ham qo‘shimcha iqtisodiy faollikni yuzaga keltiradi.

O‘zbekiston sharoitida bu ayniqsa muhim ahamiyatga ega, chunki agroturizm qishloq hududlarida qo‘shimcha daromad manbalarini yaratish va iqtisodiy faollikni kengaytirish imkonini beradi.

AQShning 2022-yildagi qishloq xo‘jaligi ro‘yxatga olish ma’lumotlariga ko‘ra, agrofermalar 1,26 mlrd AQSh dollari miqdorida agroturizm daromadi olgan. Isha Pawar (2021) tomonidan olib borilgan dala tadqiqotlari

5 Manba: O‘zbekiston Turizm qo‘mitasi (2024), worlddata.info (2025)
6 Manba: Turizm qo‘mitasi va viloyat statistika boshqarmalari ma’lumotlari (2024), muallif hisob-kitoblari.

natijalari G'arbiy Hindistondagi fermer xo'jaliklarida agroturizm faoliyatining uy xo'jaliklari daromadlarini oshirishga xizmat qilganini ko'rsatadi. O'zbekiston fermerlari uchun ham ushbu yo'nalish muhim iqtisodiy imkoniyatlar yaratishi mumkin.

Ibadullaev va boshqalarning (2025) tadqiqoti O'zbekiston fermerlarida agroturizm faoliyatiga qiziqish yuqori ekanligini ko'rsatadi. Shu bilan birga, institutsional qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini yanada takomillashtirish ushbu faoliyatning samaradorligini oshirishga xizmat qiladi. Bu jihatlar Eron tajribasida ham kuzatilgan bo'lib, keyinchalik huquqiy va tashkiliy asoslarning rivojlanishi agroturizmning kengayishiga ijobiy ta'sir ko'rsatgan.

European CAP Network (2023) tomonidan e'lon qilingan tavsiyalarda qishloq turizmini qo'llab-quvvatlash mexanizmlari va rivojlantirish fondlari mavjud bo'lgan mamlakatlarda agroturizm yanada jadal rivojlanishi qayd etilgan. Ushbu tajriba O'zbekiston uchun ham amaliy ahamiyatga ega.

Aktamov O.ning (2025) Samarqand viloyati bo'yicha tadqiqoti agroturizmda raqamli transformatsiyani yanada rivojlantirish imkoniyatlari mavjudligini ko'rsatgan. Xususan, onlayn bron qilish tizimlari, ijtimoiy tarmoqlar marketingi va ma'lumotlar tahlili vositalaridan foydalanish istiqbolli yo'nalishlar sifatida qayd etilgan. Humanities and Social Sciences Communications jurnalida (Nature Portfolio, Scopus Q1) 2025-yilda chop etilgan bibliometrik tahlil ham barqaror qishloq turizmi rivojlanishida raqamli iqtisodiyot bilan integratsiyaning muhim ahamiyatga ega ekanligini tasdiqlaydi.

Italiya tajribasi ham ushbu xulosalarni qo'llab-quvvatlaydi. O'rta Italiyadagi agroturizm fermalarida Google va TripAdvisor kabi platformalardagi yuqori reytinglar daromadlarning sezilarli oshishiga xizmat qilgan. O'zbekistonda ham raqamli platformalardan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish agroturizmning raqobatbardoshligini oshirishga yordam beradi.

Barqarorlik nazariyasining uch ustuni — iqtisodiy, ekologik va ijtimoiy-madaniy omillar (Purvis, Mao va Robinson, 2019) — agroturizm rivojlanishida ham muhim ahamiyatga ega. O'zbekistonda ekologik turizm va agroturizmni rivojlantirish uchun Zarafshon tog' tizmalari, Orolbo'yi ekotizimlari, Qizilqum cho'llari va Ko'lsoy ko'llari kabi noyob tabiiy resurslar mavjud.

Biroq ortiqcha turizm (overtourism) xavfi ham e'tibordan chetda qolmasligi lozim. Samarqand va Buxoro shaharlarida 2024-yilga kelib sayyohlar oqimining ortishi mavjud infratuzilma imkoniyatlarini yanada takomillashtirish zaruratini yuzaga keltirmoqda. Bu holat MDPI platformasida nashr etilgan Tyrol–Trentino tadqiqoti xulosalari bilan hamohang bo'lib, unda keng ko'lamli agroturizm barcha qishloq muammolarini hal qiluvchi yagona yechim emasligi, balki rivojlanish jarayonida turli omillarni kompleks hisobga olish zarurligi ta'kidlangan.

Tadqiqot natijalari va xalqaro tajriba asosida O'zbekistonda agroturizmni rivojlantirish uchun oltita asosiy yo'nalishni o'z ichiga oluvchi «6P Model» taklif etiladi: Policy (siyosat), Place (joylashuv), People (inson resurslari), Platform (raqamlashtirish), Product (mahsulot) va Partnership (hamkorlik). Mazkur model Barbieri va Mahoney (2009) hamda UN Tourism (2023) tomonidan tavsiya etilgan barqaror qishloq turizmini rivojlantirish tamoyillariga asoslanadi.

5-jadval

O'zbekistonda agroturizmni rivojlantirish bo'yicha «6P Model» strategik tavsiyalari (2025-2030-yillar)[7]

№	Yo'nalish	Asosiy chora-tadbirlar	Mas'ul tashkilot	Muddati	Kutilayotgan natija (2030-yil)
1	Huquqiy-normativ baza	Agroturizm to'g'risida alohida qonun, litsenziyalash mexanizmi va standartlar	Adliya vazirligi, Turizm qo'mitasi	2025-2026	Qonunchilik bazasi takomillashadi
2	Infratuzilma	Qishloq yo'llari, internet, suv, elektr ta'minoti va yashash muhitini yaxshilash	Hududiy hokimliklar, investorlar	2025-2028	Sayyohlarning qolish muddati 40 % ga oshadi
3	Kadrlar tayyorlash	Oliy ta'lim dasturlari, agroturizm bo'yicha sertifikatlash kurslari va til ta'limi	TDIU, SamDU, Turizm qo'mitasi	2025-2027	5 000 nafar malakali mutaxassis tayyorlanadi

7 Manba: xalqaro tajriba tahlili, UN Tourism (2023), European CAP Network (2023) va dala tadqiqotlari natijalari asosida muallif tomonidan tuzilgan.

4	Raqamli marketing	Visit Uzbekistan platformasi, OTA integratsiyasi, ijtimoiy tarmoqlar va brending	Turizm qoʻmitasi, xususiy sektor	2025-2026	Onlayn bron qilish ulushi 60 % dan oshadi
5	Klasterlash	Har bir viloyatda 2-3 ta agroturizm klasterini tashkil etish	Iqtisodiyot vazirligi, viloyat hokimliklari	2026-2029	15 ta faol klaster shakllanadi
6	Moliyaviy mexanizmlar	Imtiyozli kreditlar, soliq ragʻbatlari va grant dasturlari (GIZ, ADB, USAID)	Moliya vazirligi, xalqaro donor tashkilotlar	2025-2030	Sektorga investitsiyalar hajmi 3 baravar oshadi

Birinchi tavsiya – agroturizm toʻgʻrisida alohida qonun qabul qilish. Italiya (1985-yil) va Avstriya (1992-yil) tajribasi koʻrsatishicha, huquqiy baza agroturizm rivojlanishini belgilovchi muhim institutsional omillardan biridir. Qonunda agroturizm tushunchasi, litsenziyalash tartibi, sifat standartlari va monitoring tizimi aniq belgilanishi maqsadga muvofiq.

Ikkinchi tavsiya – qishloq infratuzilmasiga maqsadli investitsiyalarni kengaytirish. Barbieri (2020) tadqiqoti natijalariga koʻra, sifatli yoʻl, internet hamda suv va sanitariya tizimlari agroturizm rivojlanishining muhim infratuzilmaviy omillari hisoblanadi. Shu bois qishloq hududlarida infratuzilmani rivojlantirish boʻyicha amalga oshirilayotgan dasturlarda agroturizm yoʻnalishlariga alohida eʼtibor qaratish muhim ahamiyatga ega.

Uchinchi tavsiya – taʼlim va kadrlar tayyorlash tizimini rivojlantirish. Scopus bazasida indekslangan tadqiqotlar tahlili agroturizm muvaffaqiyatida xizmat koʻrsatuvchi kadrlar malakasi muhim omil ekanligini koʻrsatadi. Shu munosabat bilan TDIU, SamDU va Turizm akademiyasida maxsus agroturizm yoʻnalishlarini rivojlantirish, sertifikatlash kurslari, til taʼlimi hamda onlayn marketing koʻnikmalarini keng joriy etish maqsadga muvofiq.

Toʻrtinchi tavsiya – klasterlash va kooperativ yondashuvni rivojlantirish. Grillini va boshqalar (2022) tomonidan Sustainability jurnalida eʼlon qilingan tadqiqot natijalari kooperativ agroturizm modeli yakka tartibdagi faoliyatga nisbatan yuqori samaradorlikka ega ekanligini koʻrsatadi. Oʻzbekistonda Samarqand, Fargʻona vodiysi, Qashqadaryo va Xorazm viloyatlarida agroturizm klasterlarini tashkil etish, fermerlar, hunarmandlar va mehmonxona xizmatlari subyektlari oʻrtasidagi hamkorlikni kuchaytirish orqali qoʻshimcha sinergik samara yaratish mumkin.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqotda Oʻzbekistonda agroturizmni rivojlantirish istiqbollari Scopus va Web of Science bazalarida indekslangan manbalar hamda 2020-2024-yillardagi empirik maʼlumotlar asosida keng qamrovli ilmiy tahlil qilindi. Tadqiqot natijalari asosida quyidagi xulosalarga kelindi.

Birinchidan, Oʻzbekiston turizm sanoati soʻnggi besh yil davomida yuqori oʻsish surʼatlarini namoyon etdi: sayyohlar soni 1,50 milliondan 7,96 millionga, turizm eksporti esa 0,35 mlrd AQSh dollaridan 3,52 mlrd AQSh dollariga yetdi. Shu bilan birga, agroturizm yoʻnalishining ushbu oʻsishdagi ulushini yanada kengaytirish imkoniyatlari mavjud boʻlib, uning hissasi umumiy turizm eksportining taxminan 1-2 foizini tashkil etadi.

Ikkinchidan, Oʻzbekiston agroturizmni rivojlantirish uchun katta salohiyatga ega. Qishloq aholisining ulushi, boy agrar resurslar bazasi, Ipak yoʻli brendi va milliy gastronomiya ushbu yoʻnalishning asosiy ustunliklari hisoblanadi. SWOT tahlili natijalari kuchli tomonlar va mavjud imkoniyatlarning rivojlanish uchun muhim zamin yaratishini koʻrsatdi.

Uchinchidan, xalqaro tajriba (Italiya, Avstriya, AQSh va Gruziya) tahlili asosida muvaffaqiyatning uchta muhim omili aniqlandi: (a) samarali huquqiy baza, (b) rivojlangan infratuzilma va (c) malakali kadrlar. Oʻzbekistonda ushbu yoʻnalishlarni yanada takomillashtirish orqali agroturizm rivojlanishini jadallashtirish mumkin.

Toʻrtinchidan, taklif etilgan «6P Model» — Policy, Place, People, Platform, Product va Partnership — Oʻzbekiston sharoitida agroturizmni rivojlantirishning amaliy strategik modeli sifatida shakllantirildi. Mazkur modelni bosqichma-bosqich amalga oshirish 2025-2030-yillarda sohaning barqaror rivojlanishiga xizmat qiladi.

Beshinchidan, tadqiqot gipotezasi (H1) dala tadqiqotlari, xalqaro qiyosiy tahlil va statistik maʼlumotlar asosida oʻz tasdigʻini topdi. Natijalar shuni koʻrsatadiki, samarali rivojlantirish chora-tadbirlari amalga oshirilgan taqdirda, Oʻzbekiston agroturizmi 2030-yilga qadar qishloq aholisi daromadlarini 20-25 foizga oshirish va turizm eksporti hajmini sezilarli darajada kengaytirish salohiyatiga ega.

Kelgusidagi tadqiqotlar uchun agroturizm va qishloq aholisi farovonligi oʻrtasidagi bogʻliqlikni panel maʼlumotlar asosida empirik baholash, raqamlashtirish darajasining agroturizm daromadlariga taʼsirini oʻrganish

hamda O'zbekiston va Markaziy Osiyo mamlakatlari o'rtasida qiyosiy tadqiqotlar olib borish maqsadga muvofiq hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Straits Research / EMR. (2024). Global Agritourism Market Size, Share & Trends Analysis Report 2022-2030. https://straitsresearch.com/report/agritourism-market/
2. Worlddata.info. (2025). Development and Importance of Tourism for Uzbekistan. Accessed June 2025. https://www.worlddata.info/asia/uzbekistan/tourism.php
3. Trade.gov. (2025). Uzbekistan – Travel and Tourism. U.S. Department of Commerce, Country Commercial Guide. https://www.trade.gov/country-commercial-guides/uzbekistan-travel-and-tourism
4. Roman M., Grudzień P. (2021). Agritourism Activity and Its Role for the Farm: Conditions and Prospects for Development. Sustainability, 13(5), 2668. https://doi.org/10.3390/su13052668
5. Sustainable Development Through Agritourism and Rural Tourism: Research Trends and Future Perspectives. (2025). Data collection: 1 January 2020 - 31 December 2024. https://www.researchgate.net/publication/391309434
6. O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi. (2024). Demografik ko'rsatkichlar. https://stat.uz/uz
7. Economy of Uzbekistan. (2025). GDP by Sector: Agriculture 17.3 %. https://en.wikipedia.org/wiki/Economy_of_Uzbekistan
8. Aslam M.U. (2024). Agritourism as an Emerging Sustainable Tourism Industry in Uzbekistan. Sustainability, 16(17), 7519. https://doi.org/10.3390/su16177519
9. Ibadullaev E., Rajabov A., Kuziboev B. va boshqalar. (2025). Farmers Attitudes on Agritourism Activity Development in Uzbekistan: Khorezm Region Case Study. Research on World Agricultural Economy, 6(1). https://journals.nasspublishing.com/index.php/rwae/article/view/1474
10. Lane B. (1994). What is Rural Tourism? Journal of Sustainable Tourism, 2(1-2), 7-21. https://doi.org/10.1080/09669589409510680
11. Barbieri C. (2020). Agritourism Research: A Perspective Article. Tourism Review, 75(1), 149-152. https://doi.org/10.1108/TR-05-2019-0183
12. Tew C., Barbieri C. (2012). The Perceived Benefits of Agritourism: The Provider's Perspective. Tourism Management, 33(1), 215-224. https://doi.org/10.1016/j.tourman.2011.02.005
13. Arru B., Furesi R., Madau F.A., Pulina P. (2021). Economic Performance of Agritourism: An Analysis of Farms Located in a Less Favoured Area in Italy. Agricultural and Food Economics, 9, 1-21. https://doi.org/10.1186/s40100-021-00199-z
14. Nematpour M., Khodadadi M. (2021). Farm Tourism as a Driving Force for Socioeconomic Development: A Benefits Viewpoint from Iran. Current Issues in Tourism, 24(2), 247-263. https://doi.org/10.1080/13683500.2019.1669681
15. Gomez-Carrasco P., Marin-García J.A., Llusia D. va boshqalar. (2021). Agritourism and Sustainability: A Global Bibliometric Analysis of the State of Research and Dominant Issues. Sustainability, 13(17), 9550. https://doi.org/10.3390/su13179550
16. Austria Under the Auspices of Global Agritourism Values: A Narrative Literature Review. (2024). Frontiers in Sustainable Tourism. https://doi.org/10.3389/frsut.2024.1513292
17. Grillini G., Sacchi G., Chase L. va boshqalar. (2022). Qualitative Assessment of Agritourism Development Support Schemes in Italy, the USA and South Africa. Sustainability, 14(13), 7903. https://doi.org/10.3390/su14137903
18. Leveraging Agritourism in Rural Areas in Developing Countries: The Case of Iran. (2022). Frontiers in Sustainable Cities, 4. https://doi.org/10.3389/frsc.2022.863385
19. Hackl F., Weiss G. (2023). Differences in Sustainability Outcomes Between Agritourism and Non-Agritourism Farms. Journal of Rural Studies, 104, 103140. https://doi.org/10.1016/j.jrurstud.2023.103140
20. Aktamov O. (2025). Assessment of the Development Processes and Indicators of Agrotourism in Samarkand. Central Asian Journal of Innovations on Tourism Management and Finance, 6(4). https://cajitmf.casjournal.org/index.php/CAJITMF/article/view/1114
21. Creswell J.W., Plano Clark V.L. (2018). Designing and Conducting Mixed Methods Research (3rd ed.). SAGE Publications.
22. Denzin N.K. (2012). Triangulation 2.0. Journal of Mixed Methods Research, 6(2), 80-88. https://doi.org/10.1177/1558689812437186
23. O'zbekistonda turizm sohasi 2017-2023-yillarda: islohotlar qanday natijalarga olib keldi? (2023-yil 16-oktyabr). Kun.uz.

24. USDA National Agricultural Statistics Service (NASS). (2022). Census of Agriculture 2022: Farm Agritourism Income, $1.26 Billion. https://www.nass.usda.gov/AgCensus/
25. Aktamov O. (2024). Agritourism Development in Uzbekistan: Insights from Science and Literature. Zenodo. https://doi.org/10.5281/zenodo.15564715
26. Spending on Farms Ripples into the Region: Agritourism Impacts. (2023). Frontiers in Environmental Economics. https://doi.org/10.3389/frevc.2023.1219245
27. Pawar I. (2021). Agritourism and Household Income: Evidence from Western Maharashtra. EPRA Journals. https://eprajournals.com
28. European CAP Network. (2023). Reinforcing Rural Tourism Resilience: Policy Insights. European Commission.
29. Bibliometric Analysis of Sustainable Rural Tourism. (2025). Humanities and Social Sciences Communications. https://doi.org/10.1057/s41599-025-05213-z
30. Mastronardi L., Giaccio V., Gaito M., Scardera A. (2015). Is Agritourism Eco-Friendly? A Comparison Between Agritourism and Other Farms in Italy. Land Use Policy, 48, 346-355. https://doi.org/10.1016/j.landusepol.2015.06.019
31. Purvis B., Mao Y., Robinson D. (2019). Three Pillars of Sustainability: In Search of Conceptual Origins. Sustainability Science, 14, 681-695. https://doi.org/10.1007/s11625-018-0627-5
32. UN Tourism. (2024). Global Tourism Highlights 2024 Edition. Madrid: World Tourism Organization. https://www.unwto.org/tourism-highlights
33. Barbieri C., Mahoney E. (2009). Why Is Diversification an Attractive Farm Adjustment Strategy? Insights from Texas Farmers and Ranchers. Journal of Rural Studies, 25(1), 58-66. https://doi.org/10.1016/j.jrurstud.2008.06.001
34. UNWTO. (2023). Tourism for Rural Development: Key Findings. Madrid: World Tourism Organization. https://www.unwto.org/rural-development
35. Jaunis O., Mojiol A.R., Julius K. (2022). Agrotourism in Malaysia: A Review on Concept, Development, Challenges and Benefits. Transactions on Science and Technology, 9(2), 77-85.

YASHIL

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz HAKIMOV

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Hasan MAQSUDOV

2026. № 6/3

© Materiallar koʻchirib bosilganda ““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali manba sifatida koʻrsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar maʼsul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga
maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.
El.Pochta: sq143235@gmail.com
Bot: @iqtisodiyot_77
Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna boʻlishingiz mumkin. Obuna boʻlgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga toʻlov haqidagi maʼlumotni skrinshot yoki foto shaklida joʻnatishingizni soʻraymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga joʻnatamiz.

““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali 03.11.2022-yildan
Oʻzbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№566955 reyestr raqami tartibi boʻyicha roʻyxatdan oʻtkazilgan.
Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulugʻbek tumani
Kumushkon koʻchasi, 26-uy.

Jurnal sayti: https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz